

IFLA informacinis biuletenis: Metaduomenys

Bibliografijos sekcija

Katalogavimo sekcija

Klasifikavimo ir dalykinimo sekcija

T. 1, Nr. 2, 2015 m. gruodis

Paskutinės naujienos apie RDA

Gordon Dunsire

RDA vykdomojo komiteto pirmininkas

Valdymas

2015 m. rugsėjį, suvienijus Britų bibliotekos bei Jungtinio bibliotekų ir informacijos mokslų specialistų instituto (CILIP) „Išteklių aprašo ir prieigos“ (toliau – RDA) standarto tobulinimo veiklą, susikūrė vieninga Jungtinės Karalystės RDA bendruomenė. Tai tapo paskata steigti naują RDA valdymo struktūrą. Įvyko abiejų organizacijų atstovų susitikimas, kuriame buvo išnagrinėti RDA plėtros jungtiniam vykdomajam komitetui (toliau – JVK) pateikti pasiūlymai ir medžiaga svarstymui bei susitarta dėl išvadų. Jungtinės Karalystės bendruomenę JVK metiniame posėdyje 2015 m. lapkričio mėn. atstovavo Alanas Danskinas (Alan Danskin) (Britų biblioteka).

Metinio posėdžio pabaigoje Jungtinis vykdomasis komitetas buvo pervardintas į RDA vykdomąjį komitetą (toliau – RVK). RDA vadovų komitetas buvo pervardintas į RDA tarybą.

Tikimasi, kad 2016 m. prisijungus Vokietijos nacionalinei bibliotekai (kuri kartu būtų ir vokiečių kalbą atstovaujanti bendruomenė), susiformuos Europos regiono bendruomenė – tai būtų viena iš šešių regioninių naujos RVK struktūros bendruomenių. Europos bendruomenė greičiausiai bus kuriama Europos RDA interesų grupės (EURIG) infrastruktūros pagrindu.

2016 m. bus svarstoma galimybė įsisteigti Šiaurės Amerikos regiono RDA bendruomenei susijungus dabartinėms RDA veikla suinteresuotoms organizacijoms – Amerikos bibliotekų asociacijai, Kanados katalogavimo komitetui ir Kongreso bibliotekai. Prie Australijos katalogavimo komiteto prisijungus Naujosios Zelandijos ir kitų šalių organizacijoms, susiformuos RDA Okeanijos regiono bendruomenė. RVK kol kas neatstovaujama Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono RDA bendruomenėms. Tam reikia daugiau laiko. Tikimasi, kad naujoji valdymo struktūra susiformuos iki 2019 m.

KULTŪRA • MOKSLAS • VALSTYBĖ • ATEITIS

Daugiau informacijos apie RDA valdymą, politiką ir dokumentus galima rasti RVK svetainėje (<http://www.rda-rsc.org/>).

JVK 2015 m. posėdis

2015 metų kasmetinis JVK posėdis vyko Škotijos nacionalinėje bibliotekoje Edinburge. Šis posėdis – tai vienas iš naujos struktūros formavimosi etapų, todėl visame posėdyje dalyvauti buvo pakviesta EURIG pirmininko pavaduotoja Verena Schaffner. Atvirose sesijose dalyvavo daugiau kaip 60 stebėtojų iš Europos, JAV ir kitų pasaulio regionų. Be svarstymų darbotvarkėje numatytomis temomis, vyko sesijos, skirtos RDA ir IFLA standartų plėtros pasiekimams (įskaitant FRBR ir ISBD), ISSN ir naujajai „Retos medžiagos aprašomojo katalogavimo“ versijai (DCRM2). Tarp dalyvių buvo ir Massimo Gentili-Tedeschi (Massimo Gentili-Tedeschi) (ISBD peržiūros grupės pirmininkas), Francis Lapka (ACRL/RBMS¹ retos medžiagos aprašomojo katalogavimo darbo grupės pirmininkas), Clémentas Oury (Clément Oury) (ISSN tarptautinio centro Duomenų, tinklo ir standartų skyriaus vadovas), Pat Riva (FRBR jungimo redakcinės grupės pirmininkė). Posėdžio rezultatai pateikiami adresu <http://www.rda-rsc.org/sites/all/files/RSC-Outcomes-2015.pdf>.

Per ateinančius 2–3 metus bus toliau tobulinamas RDA registras ir RDA priemonių komplektas atsižvelgiant į naują jungtinį FRBR modelį ir visos tarptautinės, kultūros paveldo bei susietų duomenų bendruomenių reikmes, kaip numatyta RDA strategijoje. Tai atlikus ženkliai prasiplės RDA elementų sąrašas, o tobulinant RDA priemonių komplektą ir toliau bus orientuojamasi ne tiek į specifines, kiek į bendro pobūdžio taisykles ir rekomendacijas. Bus peržiūrėti ir išaiškinti RDA elementų perrašymo ir įrašymo būdai bei rekomendacijos ir entitetų ryšiai, pateikta patarimų, kaip įrašyti susietus duomenis. Esami elementų rodiniai bus pakeisti atnaujintais į entitetą orientuotais rodiniais. Kaip ir anksčiau, visa šia veikla bus siekiama kiek įmanoma labiau išvengti naudojimosi priemonių komplekto instrukcijomis trikdžių. Priemonių komplekto sąranga bus keičiama atsižvelgiant į naudotojų patarimus ir nuomonę.

RDA vertimai

2015 m. rugsėjį buvo paskelbta RDA ir RDA priemonių komplekto vertimo strategija. Ji numato, kad turi būti verčiamas visas RDA priemonių komplektas, taip papildant RDA registro RDA nuorodinius duomenis. Tai apima entitetų ir elementų pavadinimus bei apibrėžimus, o taip pat ir žodinių terminus, apibrėžtis bei sinonimus. Strategija taip pat skatina versti ir RDA registro duomenis. Siekiant daugiakalbio taikymo, registro duomenys skelbiami pagal atvirą licenciją.

---

¹ Kolegijų ir mokslinių bibliotekų asociacijos retų knygų ir rankraščių sekcija (angl. *Rare Books and Manuscript Section of the Association of College and Research Libraries*). (Vert. pastaba).

KULTŪRA • MOKSLAS • VALSTYBĖ • ATEITIS

Įkurta RVK vertimų darbo grupė – nuolatinė darbo grupė, kuri yra naujos valdymo struktūros dalimi. Grupė RVK teiks patarimų, kaip atlikti vertimus ir aiškinti RDA taisykles. Daugiau informacijos pateikiama JVK pranešime (<http://www.rda-rsc.org/RDAtranslationspolicy>).

2015 m. gruodžio mėn. specialioje RDA priemonių komplekto laidoje pateikiamas vertimas į suomių kalbą ir atnaujintas vertimas į ispanų kalbą.

RDA registras ir susieti duomenys

2015 m. rugpjūtį paskelbtos rekomendacijos, susijusios su siūlomomis naujomis RDA laikmenos ir turinio kategorijomis. Jos atitinka RDA/ONIX išteklių klasifikavimo modelį ir tai, kaip šis modelis pateikiamas registre. Vietiniai RDA plėtiniai ir patobulintos modelio versijos registre skelbiamos kaip susietų duomenų žodynai ir atitiktys. Daugiau informacijos skelbiama adresu <http://www.rda-rsc.org/node/349>.

Registre (<http://www.rdaregistry.info/Maps/#isbdrda>) pateikiamos esamos ISBD ir RDA elementų susietų duomenų atitiktys. Jos remiasi naujausia ISBD peržiūros grupės parengta ISBD ir RDA elementų atitikties versija. Atitiktys leidžia bendroje su FRBR nesusietoje semantinėje aplinkoje funkciškai derėti ISBD ir RDA susietiems duomenims.

Atnaujintos išsamių RDA priemonių komplekto pavyzdžių susietų duomenų versijos skelbiamos adresu <http://www.rdaregistry.info/Examples/>.

2015 m. spalį paskelbta „RDA žodynų“ v2.3.1 versija. Tai leido suderinti registrą ir RDA priemonių komplekto 2015 spalio mėn. atnaujintą versiją.

Programuotojų ir kataloguotojų forumai (*Jane-athons*)

2015 m. vyko penki taip vadinami *Jane-athons*², kuriuose programuotojai ir kataloguotojai eksperimentavo su RDA rengyklės programine įranga RIMMF, skirta RDA duomenims kurti ir pasenusiems MARC21 įrašams FRBRizuoti: pagrindinis *Jane-athon* Čikagoje (JAV) (jame daugiausia dėmesio buvo skiriama su Džeine Ostin (Jane Austen) susijusiems duomenims) ir jo tęsinys „Jane-in“ San Franciske (JAV); Londone (Anglija) vykęs Agatai Kristi (Agatha Christie) skirtas forumas „Ag-athon“; *Jane-athon* Vellingtone (Naujoji Zelandija) „Maurice Dance“, skirtas su Morisu Gi (Maurice Gee) susijusiems duomenims ir „RLS-athon“ Edinburge (Škotija) (skirtas

---

² Iš angliško žodžio „hackathon“ („programinės įrangos specialistų forumas“) ir anglų rašytojos Džeinės Ostin (Jane Austen) vardo. (Vert. pastaba).

KULTŪRA • MOKSLAS • VALSTYBĖ • ATEITIS

duomenims, susijusiems su Robertu Luisu Stivensonu (Robert Louis Stevenson). Artimiausias toks forumas („Thing-athon“) vyks 2016 m. sausio mėn. Bostone (JAV), kuris bus skirtas akademiniam ir moksliniam rinkiniams bei susietiems duomenims. Šioms temoms skirti renginiai vyks taip pat ir Ispanijoje bei Švedijoje 2016 m. balandį ir gegužę. Daugiau informacijos (įskaitant forumų rezultatus, nuotraukas, RIMFF, RDF susietus duomenis ir kt.) skelbiama adresu <http://rballs.info/xathons/>.

IFLA kolegoms galėtų būti įdomūs RDA metaduomenys, aprašantys knygos „Lobių sala“ skulptūrą, padarytą iš vienos iš labiausiai pasaulyje mėgstamų knygų apie piratus, kopijos; fotografijas ir metaduomenis žr. adresu <http://rballs.info/topics/p/rls/rlsathon1/TIBookSculpture.html>.